

Tło zdarzenia. Natura, kultura i sztuka

Streszczenie

Moja praca dzieli się na wstęp i cztery rozdziały. Pierwszy z nich, *Filozofia ogrodów – wybrane zagadnienia*, przedstawia postrzeganie i funkcję ogrodu na przestrzeni dziejów. Pokazuję jego szczególny status, a także przywołuję prądy myślowe oraz dzieła literatury i sztuk wizualnych, w których ogród odgrywał znaczącą rolę. Analizuję jeden z najważniejszych mitów kultury europejskiej, jakim jest mit raju utraconego. Poprzez myśl filozoficzną, literaturę, sztuki wizualne i politykę przedstawiam postrzeganie ogrodu w starożytności grecko-rzymskiej, a następnie w Europie średniowiecznej, w której ukształtowały się szczególne typy ogrodów – wirydarz i ogród zamknięty (*hortus conclusus*). W dalszej części omawiam ogrody renesansowe i barokowe wraz z ich uwikłaniem w mechanizmy władzy. Przedstawiam najważniejsze aspekty ogrodu japońskiego i jego oddziaływanie na kulturę Zachodu. W odniesieniu do XX wieku wskazuję znaczącą analogię między społeczeństwem a ogrodem. Szkic kończę omówieniem zmian definicji ogrodu w obliczu kryzysu ekologicznego/antropogenicznego oraz koncepcji „ogrodu globalnego”.

W rozdziale drugim, *Ogród Łękobudy*, przedstawiam mój tworzący się ponadhektarowy ogród na skraju Puszczy Knyszyńskiej niedaleko rezerwatu Wielki las. Przedstawiam otoczenie ogrodu, charakterystykę przyległego lasu, zrealizowane elementy ogrodu oraz przyszłe plany. Ważną kwestią poruszoną w tym rozdziale są związki ogrodu z moją działalnością artystyczną. Omawiam prace *Tort I* i *Tort II* oraz obrazy *Narcissus poeticus* (2014) i *Alcea rosea* (2017) w bezpośredni sposób powiązane z ogrodem na łękobudach.

W rozdziale trzecim, *Po drodze*, przybliżyłam projekty artystyczne innych artystek i artystów, które miały na mnie duży wpływ lub w których brałam czynny udział. Przybliżyłam wystawę *Power Flower* w Domu Pracy Twórczej w Wigrach oraz pierwszą odsłonę *Tęczy* Julity Wójcik, a także *Fangor* i *Pertę* Maurycego Gomulickiego. Przedstawiam projekt *Nieużytki sztuki* Elżbiety Jabłońskiej, w którego odsłonie przy Elektrowni, drugiej siedzibie Galerii Arsenał w Białymstoku, brałam udział. Ważnym punktem w moim rozwoju i drodze do realizacji doktorskiego projektu artystycznego był plener *Wracając do Białowieży* i końcowa realizacja

Odbliźnianie prezentowana po raz pierwszy na wystawie w Galerii Arsenał w Białymstoku. Przedstawiam również twórców takich jak Giuseppe Penone i Berlinde De Bruyckere.

W rozdziale *Transplantacje* kończącym pracę przybliżam genezę projektu w Visual Park nad Jeziorem Strzeszyńskim w Poznaniu. Opisuję pochodzenie poszczególnych jej elementów, wyjaśniam powiązania z moim ogrodem na Łękobudach oraz prognozuję zmiany, jakie będą dokonywały się w obiekcie poddanym działaniu warunków atmosferycznych i przyrody. Podkreślam zmienny charakter obiektu, który z czasem całkowicie wtopi się w otaczającą go przyrodę. Przedstawiam również dokumentację drzew przed wycinką zagrażającą strzeszyńskiej zabudowie, z realizacji obiektu, a także obecnego wyglądu *Transplantacji*.

The Background of the Event. Nature, Culture, Art

Summary

My thesis consists of an introduction and four chapters. Chapter One, "The Philosophy of Gardens. Selected Aspects", presents the perception and functions of gardens over centuries. I discuss the special status of gardens and refer to schools of thought and works of literature and visual arts in which gardens played a key role. I explore one of the core myths of European culture: paradise lost. I present the perception of the garden from the vantage point of philosophy, literature, visual arts, and politics, from Ancient Greece and Rome to medieval Europe which invented special types of gardens: *viridarium* and *hortus conclusus* (walled gardens). I examine how Renaissance and Baroque gardens were embroiled in the mechanisms of power. I present the key features of the Japanese garden and its impact on Western culture. Looking at the 20th century, I focus on the close parallel between society and garden. I conclude by discussing the changing definitions of garden in the face of ecological/anthropogenic crisis and the concept of "global garden."

In Chapter Two, "The Łękobudy Garden", I present my garden under construction, spanning more than a hectare of land on the edge of the Knyszyn Forest near the Wielki Las nature reserve. I present its surroundings, the adjoining forest, the existing parts of the garden, as well as plans for the future. I focus on the links between the garden and my art practice. I discuss the works "Cake I" and "Cake II" as well as the paintings "Narcissus poeticus" (2014) and "Alcea rosea" (2017), which have a direct relationship with the Łękobudy garden.

In Chapter Three, "The Road To Here", I discuss other artists' projects which have influenced me and those in which I have participated. I present the exhibition "Power Flower" at the Wigry Creative Work House, the first version of Julita Wójcik's "Rainbow", and Maurycy Gomulicki's "Fangor" and "Pearl". I discuss Elżbieta Jabłońska's project "Art Wastelands", in which I took part when it was unveiled in Białystok at Elektrownia, the Arsenał Gallery's second venue. I evoke the pleinair "Return to Białowieża" and its closing installation, "De-scarring", first presented at the Arsenał Gallery in Białystok, as a milestone in my artistic

development and in this PhD art project. I also introduce other artists including Giuseppe Penone and Berlinde De Bruyckere.

In the closing Chapter, "Transplantations", I present the genesis of my project at the Visual Park on the Strzeszyńskie Lake in Poznań. I introduce the origin of its elements, explain how they relate to my Łękobudy garden, and attempt to predict how weather and nature will transform the artefact. I emphasise its changeability, as with time, the artefact will entirely blend into nature. I document trees before they were cut down as a hazard to local houses, the process of the artefact's construction, and the present-day state of "Transplantations".

Tove Nohynek